Artificial Intelligence, Ethics,

and the European Union's AI Act

lesson plan by John Sudar

This workshop scenario was created for the educational project DEB@TA. Think.Speak.Act., implemented within the Ministry of National Education program "Young Citizens."

Duration:

2 instructional hours (90 minutes + break + final discussion)

Participants:

Youth aged 13–14

Materials:

- computer and projector
- short video about the AI Act
- a set of scenario and decision cards
- whiteboard / flipchart

General Workshop Objectives

Participants will:

- learn the fundamental assumptions of the European Artificial Intelligence Act;
- understand the risk-classification framework for AI: unacceptable, high, limited, minimal;
- analyze ethical challenges related to AI (bias, privacy, transparency, accountability);
- learn to assess AI risk scenarios and propose appropriate corrective measures;
- develop skills in argumentation, debate, and critical thinking;
- identify the responsibilities of technology creators and end-users in the context of responsible AI use.

Workshop Flow

1. Introduction and Icebreaker (10 min)

Objective: Activate participants and assess their prior knowledge.

Activities:
The facilitator asks questions:

- *What do you think artificial intelligence is?*
- *What benefits and risks do you see in AI?*

Students work using a brainstorming method.

A short discussion follows about how AI affects everyday life.

2. Introduction to the AI Act (20 min)

Objective: Understand the basics of the EU's legal framework.

Activities:

- Screening of a short video The EU's AI Act Explained
- Short lecture by the facilitator covering:
    - what the European Artificial Intelligence Act is,
    - what the four risk levels are:
        - Unacceptable Risk,
        - High Risk,
        - Limited Risk,
        - Minimal or No Risk,
    - examples of AI systems in each category.
- Group discussion:

    Are the regulations sufficient, too strict, or too lenient?

3. Decision Game: AI Risk Monitors (25 min)

Objective: Apply knowledge of AI risk categories in practice.

Activities:

- Students work in small groups.
- Each group receives a set of scenario cards describing different AI systems.

Tasks:

- Classify each scenario into one of the four risk categories.
- Propose an action:
    - tightening regulations,
    - increasing transparency,
    - introducing monitoring or oversight,
    - imposing a total ban.

The class returns to a plenary discussion to compare their arguments.

4. AI and Ethics – Ethical Dilemma Analysis (25 min)

Objective: Ethical reflection and development of argumentation skills.

Activities:

- Students identify various ethical aspects of AI.
- In groups, they analyze one of four dilemmas:
    - surveillance and facial recognition,
    - healthcare algorithms,
    - autonomous military systems,
    - autonomous vehicles.

Each group prepares a short presentation that:

- describes the problem,
- analyzes potential consequences,
- proposes compromise solutions.

Plenary discussion:

How can experts, policymakers, and society work together to ensure AI benefits humanity?

5. Workshop Summary (10 min)

Participants answer:

- *What did you learn about the AI Act?*
- *Which ethical problems seem the most serious?*
- *What can each of us do to use AI responsibly?*

Learning Outcomes

After the workshop, students:

- understand the legal foundations of the AI Act;
- can distinguish between different AI risk levels;
- can apply ethical principles to specific situations;
- can argue effectively and propose solutions;
- understand the responsibilities of AI developers and AI users.

License

This publication is distributed under the Creative Commons Attribution – NonCommercial (CC BY-NC 4.0) International license.

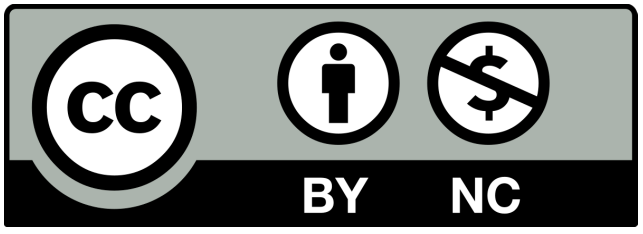

Sztuczna inteligencja, etyka i Europejski Akt o Sztucznej Inteligencji (AI Act)

John Sudar, Amerykańska Szkoła Podstawowa w Gdyni

Scenariusz powstał na potrzeby projektu DEB@TA. Myślimy.Mówimy.Działamy. realizowanego w ramach programu Ministerstwa Edukacji Narodowej „Młodzi Obywatele".

Czas trwania: 2 godziny dydaktyczne (90 minut + przerwa + dyskusja końcowa)

Uczestnicy: młodzież w wieku 13–14 lat

Materiały:

- komputer i projektor
- Krótki film o AI Act
- zestaw kart ze scenariuszami ryzyka i decyzjami
- tablica / flipchart

Cele ogólne warsztatu, uczestnicy:

- poznają podstawowe założenia Europejskiego Aktu o Sztucznej Inteligencji;
- zrozumieją ideę klasyfikacji ryzyka AI: nieakceptowalne, wysokie, ograniczone, minimalne;
- przeanalizują etyczne wyzwania dotyczące AI (bias, prywatność, transparentność, odpowiedzialność);
- nauczą się oceniać scenariusze ryzyka i zaproponować środki zaradcze;
- rozwiną umiejętność argumentacji, debaty oraz krytycznego myślenia;
- określą, jaką rolę w odpowiedzialnym korzystaniu z AI pełnią twórcy technologii oraz użytkownicy.

Przebieg zajęć

1. Wprowadzenie i icebreaker (10 min)
Cel: aktywizacja, rozpoznanie poziomu wiedzy uczestników.
Działania:

- Prowadzący zadaje pytania:
    - Czym według Was jest sztuczna inteligencja?
    - Jakie korzyści i zagrożenia widzicie w AI?
- Uczestnicy pracują metodą „burzy skojarzeń".
- Krótka rozmowa o tym, jak AI wpływa na życie codzienne.

2. Wprowadzenie do AI Act (20 min)
Cel: zrozumienie podstaw aktu prawnego UE.
Działania:

1. Projekcja krótkiego filmu Ministerstwa Cyfryzacji wyjaśniającego AI Act.
   AI ACT. Co zmieni prawo o sztucznej inteligencji po implementacji w Polsce | …
2. Mini-wykład prowadzącego na temat:
    - czym jest Europejski Akt o SI,
    - jakie są cztery poziomy ryzyka:
        - Unacceptable Risk (nieakceptowalne),
        - High Risk (wysokie),
        - Limited Risk (ograniczone),
        - Minimal or No Risk (minimalne/żadne),
    - przykłady systemów AI z każdej kategorii.
3. Dyskusja: Czy regulacje są wystarczające, zbyt ostre, a może zbyt łagodne?

3. Gra decyzyjna: AI Risk Monitors (25 min)
Cel: umiejscowienie wiedzy o ryzykach w praktyce.
Działania:

- Uczestnicy pracują w małych grupach.
- Każda grupa otrzymuje zestaw scenariuszy opisujących działanie systemów AI.
- Zadania:
    1. Zaklasyfikować każdy scenariusz do jednej z czterech kategorii ryzyka.
    2. Zaproponować działanie:

        - zaostrzenie regulacji,
        - zwiększenie transparentności,
        - wprowadzenie kontroli,
        - całkowity zakaz.
- Powrót do dyskusji na forum – porównanie argumentów.

4. AI i etyka – analiza dylematów (25 min)

Cel: refleksja etyczna i rozwijanie umiejętności argumentacji.

Działania:

1. Uczniowie definiują różne z etycznych aspektów AI.
2. W grupach analizują jeden z czterech dylematów:
    - nadzór i rozpoznawanie twarzy,
    - algorytmy w opiece zdrowotnej,
    - autonomiczne systemy militarne,
    - autonomiczne pojazdy.
3. Grupy przygotowują krótką prezentację, w której:
    - opisują problem,
    - analizują możliwe konsekwencje,
    - proponują rozwiązania kompromisowe.
4. Dyskusja plenarna:
    - Jak eksperci, politycy i społeczeństwo mogą współpracować, by AI służyła ludziom?

5. Podsumowanie warsztatu (10 min)

Uczestnicy odpowiadają na pytania:

- Czego dowiedzieliście się o AI Act?
- Jakie problemy etyczne wydają się najpoważniejsze?
- Co każdy z nas może zrobić, by odpowiedzialnie korzystać z AI?

Efekty uczenia się:

Po zajęciach uczniowie:

- rozumieją podstawy prawne AI Act;
- potrafią wskazać różnice między poziomami ryzyka;
- potrafią odnieść zasady etyczne do konkretnych sytuacji;
- potrafią argumentować i formułować propozycje rozwiązań;
- rozumieją odpowiedzialności twórców i użytkowników AI.

Licencja:

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach licencji Creative Commons Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne (CC BY-NC 4.0) Międzynarodowe.

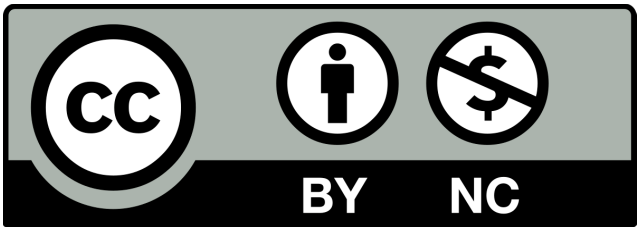

AI RISK MONITORS – Gra decyzyjna / Decision Game

Instrukcja / Instructions

1. Przeczytaj każdy scenariusz opisujący zastosowanie sztucznej inteligencji.
Read each scenario describing an AI application.

2. W swojej grupie zdecydujcie, do której kategorii ryzyka należy dany przypadek:
With your group, decide which risk category applies:

- Ryzyko nieakceptowalne / Unacceptable Risk
- Ryzyko wysokie / High Risk
- Ryzyko ograniczone / Limited Risk
- Ryzyko minimalne / Minimal or No Risk

3. Zapiszcie swoją decyzję i krótkie uzasadnienie.
Write your decision and a brief justification.

4. Zaproponujcie działanie, jakie powinno zostać podjęte.
Propose what action should be taken.

Tabela pracy / Group Worksheet Table

Nr scenariusza	Kategoria ryzyka (PL)	Risk Category (EN)	Decyzja grupy / Group Decision	Uzasadnienie / Justification
1				
2				
3				
4				
5				
6				

Możliwe działania / Possible Actions

✓ Zaostrzyć regulacje
Strengthen regulations

✓ Zwiększyć transparentność działania systemu
Increase system transparency

✓ Wprowadzić dodatkowy nadzór lub kontrolę
Introduce additional oversight or monitoring

✓ Wprowadzić całkowity zakaz
Impose a full ban

✓ Zezwolić bez zmian
Allow without changes

Pytania do refleksji / Reflection Questions

1. Który scenariusz był najtrudniejszy do oceny? Dlaczego?
   Which scenario was the hardest to classify? Why?

2. Czy zgadzacie się wewnątrz grupy co do poziomu ryzyka?
   Did everyone in the group agree on the risk level?

3. Które działania są według Was najbardziej odpowiedzialne i dlaczego?
   Which actions do you consider the most responsible, and why?

4. Jakie wartości (np. bezpieczeństwo, prywatność, wolność, sprawiedliwość) były dla Was najważniejsze w podejmowaniu decyzji?
   Which values (e.g., safety, privacy, freedom, fairness) were most important while making decisions?

SCENARIUSZ 1 / SCENARIO 1

SZKOŁA TWARZY / FACE RECOGNITION IN SCHOOL

Opis (PL):
W szkole zamontowano system kamer, który rozpoznaje twarze uczniów i rejestruje ich wejścia oraz wyjścia. Dane są przechowywane przez 2 miesiące.

Description (EN):
A camera system installed in the school uses facial recognition to record when students enter and leave the building. Data is stored for 2 months.

Instrukcja / Instructions:

- Oceń poziom ryzyka. / Assess the risk level.
- Zapisz decyzję i uzasadnienie. / Write your decision and justification.
- Zaproponuj działanie. / Propose an action.

Decyzja grupy / Group Decision:

.....

……

Uzasadnienie / Justification:

.....

.....

.....

SCENARIUSZ 2 / SCENARIO 2

ALGORYTM REKRUTACYJNY / SCHOOL ADMISSION ALGORITHM

Opis (PL):
Algorytm ocenia kandydatów do liceum na podstawie ocen, frekwencji oraz aktywności online. Ostateczna decyzja zależy od AI.

Description (EN):
An algorithm evaluates high-school applicants using grades, attendance, and online activity. The final admission decision is made by the AI.

Instrukcja / Instructions:

- Oceń poziom ryzyka. / Assess the risk level.
- Zapisz decyzję i uzasadnienie. / Write your decision and justification.
- Zaproponuj działanie. / Propose an action.

Decyzja grupy / Group Decision:

.....

……

Uzasadnienie / Justification:

.....

.....

.....

SCENARIUSZ 3 / SCENARIO 3

ASYSTENT EMOCJONALNY / EMOTION-DETECTION ASSISTANT

Opis (PL):
Aplikacja analizuje ton głosu uczniów i zgłasza nauczycielowi, czy uczeń może być smutny, zestresowany lub przygnębiony.

Description (EN):
An app analyzes students' voice tone and flags to the teacher if a student seems sad, stressed, or emotionally overwhelmed.

Instrukcja / Instructions:

- Oceń poziom ryzyka. / Assess the risk level.
- Zapisz decyzję i uzasadnienie. / Write your decision and justification.
- Zaproponuj działanie. / Propose an action.

Decyzja grupy / Group Decision:

.....

……

Uzasadnienie / Justification:

.....

.....

.....

SCENARIUSZ 4 / SCENARIO 4

AUTONOMICZNY DRON PATROLOWY / AUTONOMOUS PATROL DRONE

Opis (PL):
Miasto testuje autonomiczne drony monitorujące ulice. Drony mogą automatycznie śledzić osoby uznane za „podejrzane”.

Description (EN):
The city is testing autonomous drones that monitor streets. The drones can automatically follow individuals flagged as “suspicious.”

Instrukcja / Instructions:

- Oceń poziom ryzyka. / Assess the risk level.
- Zapisz decyzję i uzasadnienie. / Write your decision and justification.
- Zaproponuj działanie. / Propose an action.

Decyzja grupy / Group Decision:

.....

……

Uzasadnienie / Justification:

.....

.....

.....

SCENARIUSZ 5 / SCENARIO 5

AI W OPIECE ZDROWOTNEJ / AI IN HEALTHCARE

Opis (PL):
System AI analizuje zdjęcia medyczne i proponuje diagnozy. Decyzje lekarzy są często oparte na sugestiach AI.

Description (EN):
An AI system analyzes medical images and suggests diagnoses. Doctors often rely on the system's recommendations.

Instrukcja / Instructions:

- Oceń poziom ryzyka. / Assess the risk level.
- Zapisz decyzję i uzasadnienie. / Write your decision and justification.
- Zaproponuj działanie. / Propose an action.

Decyzja grupy / Group Decision:

.....

……

Uzasadnienie / Justification:

.....

.....

.....

SCENARIUSZ 6 / SCENARIO 6

GRA ADAPTACYJNA / ADAPTIVE LEARNING GAME

Opis (PL):
Aplikacja edukacyjna analizuje sposób rozwiązywania zadań przez ucznia i automatycznie dostosowuje poziom trudności. Zbiera jedynie podstawowe dane.

Description (EN):
An educational app analyzes how a student solves tasks and automatically adjusts difficulty levels. It collects only minimal, essential data.

Instrukcja / Instructions:

- Oceń poziom ryzyka. / Assess the risk level.
- Zapisz decyzję i uzasadnienie. / Write your decision and justification.
- Zaproponuj działanie. / Propose an action.

Decyzja grupy / Group Decision:

.....

……

Uzasadnienie / Justification:

.....

.....

.....